

Domovská stránka>Podanie na súd>Kde a ako>Ako podať žalobu na súd

Ako podať žalobu na súd

Česká republika

1 Musím sa bezpodmienečne obrátiť na súd alebo mám inú možnosť?

Každý má právo domáhať sa pred súdom ochrany práva, ktoré bolo ohrozené alebo porušené. Vždy je dobré pokúsiť sa spor vyriešiť najprv cestou zmiernu. Zároveň existuje možnosť využiť aj alternatívne riešenie sporu. V určitých oblastiach súkromnoprávných vzťahov štát umožňuje, aby účastníci dotknutého právneho vzťahu zverili právny spor inému orgánu súkromnej povahy. V Českej republike je zákonom č. 216/1994 Zb. o rozhodcovskom konaní a o výkone rozhodcovských nálezov, v znení neskorších predpisov, upravené rozhodcovské konanie. Výsledkom rozhodcovského konania je rozhodcovský nález, ktorý je pre obe strany sporu záväzný a ktorý má povahu exekučného titulu. Mediáciu v netrestných veciach upravuje zákon č. 202/2012 Zb. o mediácii a o zmene niektorých zákonov (zákon o mediácii). Pre ďalšie podrobnosti pozri „Alternatívne spôsoby riešenia sporov – Česká republika“.

Aj potom, ako sa obrátite na súd, môžete, ak to pripustí povaha veci, navrhnúť súdu, aby vykonal pokus o zmier (pozri čl. 67 – 69 a čl. 99 zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov). Schválený súdny zmier má rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok. Zároveň je titulom pre súdny výkon (exekúciu). Schválený súdny zmier tvorí prekážku rozhodnutej veci.

2 Je stanovená nejaká lehota, dokedy sa musím obrátiť na súd?

Premlčacie lehoty sa v jednotlivých prípadoch líšia, a preto je lepšie obrátiť sa včas na právneho zástupcu. Žalobu je treba podať na príslušnom súde pred uplynutím premlčacej lehoty (žaloba musí byť doručená súdu v danej lehote).

V prípade premlčania uplynutím zákonom stanovenej doby záväzok dlžníka nezanikne, ale bude oslabený. To znamená, že ho nie je možné vymôcť, ak dlžník podá námietku proti premlčaniu. Premlčanie je všeobecne upravené v čl. 609 – 653 zákona č. 89/2012 Zb., občiansky zákonník. Všeobecná premlčacia doba je tri roky a začína plynúť dňom, kedy právo mohlo byť vykonané prvýkrát. Dĺžka jednotlivých zvláštnych premlčacích lehôt závisí od povahy uplatňovaných práv.

3 Mám sa obrátiť na súd v tomto členskom štáte?

Pozri „Právomoc súdov – Česká republika“.

4 Ak áno, na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na moje bydlisko a bydlisko odporcu alebo vzhľadom na iné aspekty môjho prípadu?

Príslušnosť súdov sa určuje podľa pravidiel miestnej, vecnej a funkčnej príslušnosti.

Miestna príslušnosť vymedzuje okruh pôsobnosti jednotlivých súdov toho istého druhu. Ide o určenie, ktorý konkrétny súd prvého stupňa má určitú vec prejednať a rozhodnúť. Základné pravidlá pre miestnu príslušnosť sú uvedené v čl. 84 až 89a zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov. Je však potrebné vziať do úvahy skutočnosť, že v niektorých prípadoch môže byť miestna príslušnosť upravená aj priamo použiteľným predpisom EÚ, ktorý sa použije prednostne pred vnútroštátnym právom (pozri niektoré ustanovenia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, ktoré neupravujú len medzinárodnú, ale aj miestnu príslušnosť), a nemožno teda použiť pravidlá miestnej príslušnosti podľa českého práva.

Miestne príslušným súdom je všeobecný súd účastníka, proti ktorému je podaný návrh (odporca), ak zákon nestanovuje inak. Všeobecným súdom je vždy okresný súd. Ak je vecne príslušný v prvom stupni krajský súd, je miestne príslušný krajský súd, v obvode ktorého sa nachádza všeobecný (okresný) súd účastníka. Ak návrh smeruje proti viacerým odporcom, miestnu príslušnosť má všeobecný súd ktoréhokoľvek z nich.

Všeobecným súdom fyzickej osoby je okresný súd, v ktorého obvode má táto osoba bydlisko, a ak nemá bydlisko, je to okresný súd, v ktorého obvode sa zdržuje. Bydliskom sa rozumie miesto, kde osoba býva s úmyslom trvale sa tu zdržiavať (takýchto miest môže byť aj viac, v takom prípade sú všeobecným súdom všetky tieto súdy).

Všeobecným súdom fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom, je vo veciach vyplývajúcich z podnikateľskej činnosti okresný súd, v ktorého obvode má sídlo (sídlo je adresa zapísaná vo verejnom registri); ak nemá sídlo, je to okresný súd, v ktorého obvode má bydlisko, a ak nemá bydlisko, je to okresný súd, v ktorého obvode sa zdržuje.

Kritériom pre určenie všeobecného súdu právnickej osoby je jej sídlo (pozri čl. 136 – 137 zákona č. 89/2012 Zb., občiansky zákonník).

Všeobecným súdom insolvenčného správcu pri výkone jeho funkcie je okresný súd, v ktorého obvode má sídlo.

Špeciálne pravidlá platia pre všeobecný súd štátu (súd, v ktorého obvode má sídlo organizačná zložka štátu príslušná podľa zvláštného právneho predpisu, pričom nie je možné takto miestne príslušný súd určiť, súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá uplatnené právo), obce (súd, v ktorého obvode má obec svoje územie) a vyššieho územného samosprávneho celku (súd, v ktorého obvode majú sídlo jeho orgány).

Ak odporca, ktorý je štátnym občanom Českej republiky, nemá všeobecný súd vôbec alebo ho nemá v Českej republike, je príslušný súd ten, v ktorého obvode mal v Českej republike posledné známe bydlisko. Proti tomu, kto nemá iný príslušný súd v Českej republike, je možné uplatniť majetkové práva na súde, v ktorého obvode má majetok.

Proti zahraničnej osobe je možné podať žalobu (návrh na začatie konania) aj na súde, v ktorého obvode je v Českej republike umiestnený jej závod alebo organizačná zložka jej závodu.

Vecná príslušnosť vymedzuje okruh pôsobnosti medzi jednotlivými druhmi súdov, a to tak, že určuje, ktorý súd v danej veci rozhoduje v prvom stupni. Vecná príslušnosť súdov je v občianskom súdnom konaní stanovená tak, že ku konaniu v prvom stupni sú príslušné okresné súdy, ak zákon výslovne nestanoví, že vecne príslušné sú krajské súdy alebo Najvyšší súd ČR.

Funkčnú príslušnosť vymedzuje okruh pôsobnosti súdov rôzneho druhu účastných pri prejednávaní tej istej veci po sebe v prípadoch, ktoré zahŕňajú podanie riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov (inak povedané určuje, ktorý súd rozhoduje o riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkoch).

5 Na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na predmet žaloby a výšku hodnoty sporu?

Ako už bolo uvedené vyššie (pozri otázka č. 4), vecná príslušnosť súdu v občianskom súdnom konaní je stanovená tak, že ku konaniu v prvom stupni sú zásadne príslušné okresné súdy.

K prelomeniu tejto zásady došlo v prospech krajských súdov, ktoré pojednávali a rozhodovali vo veciach vymenovaných v ustanovení čl. 9 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov. Ide predovšetkým o rozhodovanie vo veciach, ktoré vzhľadom k svojej povahe vyžadujú určitú špecializáciu a vo veciach, ktoré sú skutkovo a právne zložitejšie. Krajské súdy rozhodujú ako súdy prvého stupňa

v sporoch o vzájomné vysporiadanie úhrady preplatku na dávke dôchodkového poistenia, nemocenského poistenia, štátnej sociálnej podpory a pomoci v hmotnej núdzi a v sporoch o vzájomné vysporiadanie regresnej náhrady zaplatenej v dôsledku vzniku nároku na dávku nemocenského poistenia,

v sporoch o určenie nezákonnosti štrajku alebo výluky,

v sporoch týkajúcich sa cudzieho štátu alebo osôb, ktoré využívajú diplomatickú imunitu a výsady, ak tieto spory spadajú do právomoci súdov Českej republiky,

v sporoch o zrušenie rozhodnutia rozhodcu o plnení záväzkov z kolektívnej zmluvy,

vo veciach vyplývajúcich z právnych pomerov, ktoré súvisia so zakladaním obchodných korporácií, ústavov, nadácií a nadačných fondov a v sporoch medzi obchodnými korporáciami, ich spoločníkmi alebo členmi, ako aj medzi spoločníkmi alebo členmi navzájom, ak vyplývajú z účasti na obchodnej korporácii,

v sporoch medzi obchodnými korporáciami, ich spoločníkmi alebo členmi a členmi ich orgánov alebo likvidátormi, ak ide o vzťahy týkajúce sa výkonu funkcie členov orgánov alebo likvidácie,

v sporoch vyplývajúcich z práva duševného vlastníctva,

v sporoch o ochranu práv porušených alebo ohrozených nekalým súťažným konaním alebo nedovoleným obmedzením súťaže,

vo veciach ochrany názvu a dobrého mena právnickej osoby,

v sporoch z finančného zaistenia a sporoch týkajúcich sa zmeniek, šekov a investičných nástrojov,

v sporoch z obchodov na burze komodít,

vo veciach konania zhromaždení spoločenstiev vlastníkov a sporov z nich vzniknutých s výnimkou sporov o príspevky členov spoločenstva vlastníkov na správu domu a pozemku, sporov o zálohy na úhradu za služby a spôsob rozúčtovania cien služieb,

vo veciach premien obchodných spoločností a družstiev, vrátane všetkých konaní o náhrade podľa zvláštneho právneho predpisu,

v sporoch z kúpy závodu, prenájmu závodu alebo jeho časti,

v sporoch zo zmlúv na stavebné práce, ktoré sú nadlimitnými verejnými zákazkami, vrátane dodávok nevyhnutných na vykonanie týchto zmlúv,

vo veciach zákonného ručenia pri porušení starostlivosti riadneho hospodára,

v sporoch vyplývajúcich z úpravy podnikateľských zoskupení,

v sporoch o zaistení pohľadávok veriteľov pri znížení základného kapitálu obchodných spoločností alebo pri znížení základného členského vkladu družstiev. Najvyšší súd je v prvom a jedinom stupni vecne príslušný na konanie o uznanie cudzieho rozhodnutia vo veciach manželských (to sa neuplatní pri uznávaní rozhodnutí z iného členského štátu EÚ, ak sa aplikuje nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000) a vo veciach určenia a popretia rodičovstva podľa čl. 51 a 55 ods. 1 zákona č. 91/2012 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom.

6 Môžem žalobu podať sám alebo to musím urobiť cez sprostredkovateľa, napríklad cez advokáta?

V civilnom konaní nie je v Českej republike všeobecne povinné zastúpenie právnym zástupcom.

Procesná spôsobilosť:

Každý môže pred súdom ako účastník samostatne právne konať v tom rozsahu, v akom je svojprávny (čl. 20 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov). Plnú procesnú spôsobilosť fyzická osoba nadobudne dosiahnutím plnoletosti. Plnoletosť sa nadobúda dovŕšením osemnásteho roku života. Pred dosiahnutím tohto veku sa plnoletosť nadobúda priznaním svojprávnosti (pozri čl. 37 zákona č. 89/2012 Zb., občiansky zákonník) alebo uzavretím manželstva. V prípade, že účastník konania nemá plnú procesnú spôsobilosť, musí byť v konaní zastúpený. Procesne nespôsobilá môže byť aj plnoletá osoba s obmedzenou svojprávnosťou.

Zastúpenie vzniká na základe zákona alebo z rozhodnutia štátneho orgánu (zákonné zastúpenie) alebo na základe dohody o plnej moci. Každý, kto v konaní vystupuje ako zástupca účastníka, musí svoje zastúpenie doložiť.

Fyzická osoba, ktorá nemôže pred súdom konať samostatne, musí byť zastúpená svojím zákonným zástupcom alebo opatrovníkom (čl. 22 – 23 a čl. 29 a nasl. zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov).

Účastník konania (svojprávny) môže byť tiež zastúpený osobou podľa vlastného výberu na základe splnomocnenia (čl. 24 – 28a zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov).

7 Kde mám podať návrh na začatie konania: v podateľni, v kancelárii alebo na inom mieste?

Žaloba (návrh na začatie konania) sa podáva na vecne, miestne a funkčne príslušnom súde. Jednotlivé adresy českých súdov je možné vyhľadať na [internetových stránkach Ministerstva spravodlivosti ČR](#).

8 V akom jazyku môžem podať návrh? Môžem podať návrh ústne alebo ho musím podať v písomnej forme? Môžem poslať návrh faxom alebo elektronickou poštou?

Účastníci majú v občianskom súdnom konaní rovné postavenie a majú právo konať pred súdom vo svojom materinskom jazyku (pozri čl. 18 zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov). Právo na konanie vo vlastnom materinskom jazyku pred súdom je obmedzené iba na ústne konanie súdu a nevzťahuje sa na písomný styk súdu s účastníkmi a naopak. Návrh je teda potrebné podať v českom jazyku.

Návrh na začatie konania je možné podať v písomnej podobe (pozri čl. 42 zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov). Písomné podanie sa robí v papierovej alebo elektronickej podobe prostredníctvom verejnej elektronickej siete alebo telefaxom. Písomné podanie, ktoré obsahuje návrh vo veci samej, odoslané telefaxom alebo v elektronickej podobe, je treba najneskôr do 3 dní doplniť predložením jeho originálu, prípadne písomným podaním zhodného znenia. V prípade podania v elektronickej podobe podpísaného overeným elektronickým podpisom (podľa zákona č. 227/2000 Zb. o elektronickej podpise, v znení neskorších predpisov) alebo podania v elektronickej podobe podľa osobitného právneho predpisu (zákon č. 300/2008 Zb. o elektronickej úkonoch, osobných číslach a autorizovanej konverzii dokumentov) sa nevyžaduje doplnenie podania predložením jeho originálu. Ústne do protokolu (pozri čl. 14 zákona č. 292/2013 Zb. o zvláštnych súdnych konaniach, v znení neskorších predpisov) je možné predložiť návrh na začatie konania a návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, iba ak ide o konanie, ktoré je možné začať aj bez návrhu alebo ak ide o konanie o povolenie uzavrieť manželstvo, konanie vo veci ochrany proti domácej násilii, konanie o určenie a popretie rodičovstva a konanie vo veciach osvojenia. Každý okresný súd je povinný zapísať podanie do protokolu a postúpiť ho bez prieťahov príslušnému súdu. Takéto podanie má tie isté účinky, akoby sa vykonalo priamo na príslušnom súde.

9 Sú nejaké osobitné tlačivá na podávanie žalôb, a ak nie, akým spôsobom musím podať návrh? Aké sú náležitosti návrhu?

Pre podanie žaloby (návrhu na začatie konania) neexistujú žiadne predpísané tlačivá. Žaloba (návrh na začatie konania) musí obsahovať všeobecné náležitosti (pozri čl. 42 ods. 4 zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov) a osobitné náležitosti (pozri čl. 79 ods. 1 občianskeho súdneho poriadku).

Medzi všeobecné náležitosti patrí označenie súdu, ktorému je návrh určený, a označenie toho, kto návrh predkladá. Ďalej musí byť z návrhu zrejmé, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísaný a datovaný.

Medzi zvláštne náležitosti patrí meno, priezvisko a bydlisko účastníkov, prípadne rodné čísla alebo identifikačné čísla účastníkov (obchodná spoločnosť alebo názov a sídlo právnickej osoby, identifikačné číslo, označenie štátu a príslušnej organizačnej zložky štátu, ktorá za štát pred súdom vystupuje),

prípadne tiež ich zástupcov, nastolenie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov, ktorých sa navrhovateľ dovoľáva, a musí z nich byť zrejmé, čoho sa navrhovateľ domáha.

Ak podanie neobsahuje stanovené náležitosti, prípadne je nezrozumiteľné alebo neurčité, súd vyzve účastníka, aby tieto nedostatky v stanovenej lehote odstránil. Ak sa tak nestane a v konaní nie je možné pre tento nedostatok pokračovať, súd uznesením toto podanie, ktorým sa začína konanie, zamietne. Na ostatné podania súd neprihliada, pokiaľ nebudú riadne opravené alebo doplnené (pozri čl. 43 zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov). Podanie je treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné (pozri čl. 42 ods. 4 zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov).

10 Budem musieť platiť súdne poplatky? Ak áno, kedy? Budem si musieť platiť advokáta už od začiatku?

Súdne poplatky sa vyberajú za konania vedené pred súdmi Českej republiky, a to za úkony uvedené v sadzobníku poplatkov a za jednotlivé úkony vykonávané súdmi a úkony vykonávané správou súdov. Výšku týchto poplatkov stanovuje zákon č. 549/1991 Zb. o súdnych poplatkoch, v znení neskorších predpisov. Súdne poplatky sú stanovené buď pevnou čiastkou, alebo sa určujú percentuálnou sadzbou z hodnoty predmetu súdneho konania.

Mnoho vecí (hlavne nesporných) je od poplatkov oslobodených. Medzi tzv. oslobodené veci patria najmä opatrovnícke záležitosti, osvojenie, vzájomné vyživovacie povinnosti rodičov a detí atď. Takéto konania poplatkom vôbec nepodliehajú.

Od poplatkov sú osobne oslobodení navrhovatelia v konaní o určenie výživného, o náhradu škody na zdraví, z pracovného úrazu a choroby z povolania a pod. Ak je žalobca v určitom konaní od poplatku takto osobne oslobodený a súd jeho žalobnému návrhu vyhovie, zaplatí poplatok odporca.

Ďalej je možné priznať tzv. individuálne oslobodenie s ohľadom na majetkové a sociálne pomery účastníka konania a konkrétne okolnosti prejednávanej veci. Ak sa žalobca nachádza v hmotnej núdzi z dôvodov dlhodobej nezamestnanosti, je vážne chorý atď., môže požiadať súd o plné alebo čiastočné odpustenie poplatkov. Príslušná žiadosť by mala byť pripojená najlepšie už k návrhu žaloby.

Pri rozhodovaní o odpustení poplatkovej povinnosti súd prihliada k celkovým majetkovým, finančným a sociálnym pomerom žiadateľa, k výške súdneho poplatku, k povahe uplatneného nároku atď. Nesmie však ísť o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Pozri tiež „[Právna pomoc – Česká republika](#)“.

Podaním návrhu na začatie konania je poplatok splatný. Ak nie je zaplatený súčasne s podaním, súd vyzve účastníka, aby tento poplatok zaplatil a zároveň ho poučil, že ak poplatok nebude zaplatený v stanovenej lehote, konanie bude pozastavené.

11 Môžem požiadať o právnu pomoc?

Pozri „[Právna pomoc – Česká republika](#)“.

12 Kedy sa moja žaloba úradne považuje za podanú? Dajú mi orgány vedieť, či bola alebo nebola moja záležitosť riadne podaná?

Súdne konanie je začaté v deň, kedy návrh prišiel na súd (pozri čl. 82 zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov) alebo keď bolo vydané uznesenie súdu, podľa ktorého sa konanie začína bez návrhu (pozri čl. 13 ods. 2 zákona č. 292/2013 Zb. o zvláštnych súdnych konaniach, v znení neskorších predpisov). Tým, že žaloba (návrh na začatie konania) príde na súd, je konanie začaté a súd neposiela zvláštne potvrdenie o začatí konania. Ak sa podáva žaloba (návrh na začatie konania) osobne v podateľni súdu, je možné nechať si potvrdiť pečiatkou kópiu žaloby.

Ak má podanie nejaké nedostatky (nemá stanovené náležitosti, prípadne je neurčité alebo nezrozumiteľné), súd vyzve účastníka na ich odstránenie. V prípade, že by tieto nedostatky neboli odstránené v súdom stanovenej lehote a v konaní nie je kvôli tomuto nedostatku možné pokračovať, súd uznesením odmietne podanie, ktorým sa začína konanie a dané konanie zastaví.

13 Dostanem presné informácie o priebehu ďalších procesných úkonov (napríklad o lehote na podanie vyjadrenia k žalobe)?

Hneď ako sa začne konanie, postupuje v ňom súd aj bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá (pozri čl. 100 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov). Súd je povinný doručiť žalobu (návrh na začatie konania) aj ostatným účastníkom konania do vlastných rúk (pozri čl. 79 ods. 3 občianskeho súdneho poriadku). V priebehu konania poučuje súd účastníkov konania o ich jednotlivých právach a povinnostiach. V prípade potreby vykonať určitý procesný úkon súd stanoví lehotu, do ktorej je tak treba urobiť.

Účastníci a ich zástupcovia majú právo nahliadnuť do súdneho spisu, s výnimkou protokolu o hlasovaní, a urobiť si z neho výpisy a opisy. Každému, kto na tom má právny záujem alebo kto má pre to vážne dôvody, predseda senátu na žiadosť povolí, aby nahliadol do spisu a aby si z neho urobil výpisy alebo odpisy, iba ak by išlo o spis, pre ktorý právne predpisy stanovujú, že jeho obsah musí zostať utajený (pozri čl. 44 zákona č. 99/1963 Zb. občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov).

Posledná aktualizácia: 27/09/2021

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.